

Kancelaria Adwokacka

adw. Michał Adam Sykała

15 888 Białystok ul. Wyszyńskiego 15 l.U2

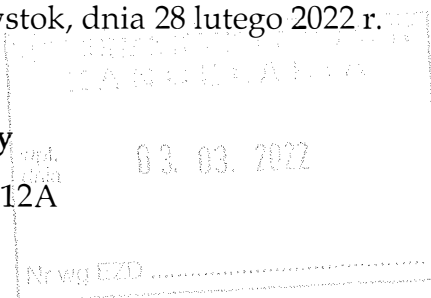
tel./fax (085) 7 428 377, 7 444 931, kom. 509 724 202, michal.sykala@gmail.com

Białystok, dnia 28 lutego 2022 r.

Trybunał Konstytucyjny

Al. Jana Chrystiana Szucha 12A

00-918 Warszawa

Skarżący: M M

reprezentowany przez adw. Michała Adama Sykałę, adres do doręczeń ul. Kardynała Stefana Wyszyńskiego, 15 lok. U-2, 15-888 Białystok, nr wpisu Bia/ADW/762

SKARGA KONSTYTUCYJNA

Działając na podstawie udzielonego mi pełnomocnictwa, którego odpis załączam, w oparciu o art. 79 ust. 1 w zw. z art. 188 pkt 5 Konstytucji RP, niniejszym wnoszę o:

1. Stwierdzenie, że art. 281 ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o Komornikach sądowych (Dz.U. 2018 poz. 771) w zakresie, w jakim:
 - a) reguluje wygaśnięcie z mocy prawa powołania na stanowisko komornika z upływem określonego w nim w sposób arbitralny terminu wobec osób, które ukończyły 65 lat, stanowi przejaw bezpośredniej dyskryminacji ze względu na wiek, zabronionej przez wiążące Rzeczpospolitą Polską normy prawa międzynarodowego, jest niezgodny art. 2, art. 31 ust. 3, art. 32 ust 1 i 2, art. 45 ust. 1, art. 60 i art. 65 ust. 1 Konstytucji RP

- b) powoduje skutek w postaci wygaśnięcia powołania na stanowisko komornika z mocy prawa w oparciu o przesłankę osiągnięcia określonego wieku, bez uzależnienia tego skutku od działania organu władzy publicznej, wyłączając tym samym spod kognicji sądów administracyjnych i zamykając drogę sądową do dochodzenia naruszonych w ten sposób gwarantowanych Konstytucją RP i wiążącymi Rzeczpospolitą Polską normami prawa międzynarodowego praw podmiotowych, jest niezgodny z art. 32 ust. 1, art. 45 ust. 1 i art. 77 ust 2 i art. 184 Konstytucji RP;
- c) arbitralnie i bezzasadnie różnicuje prawo do poddania kontroli sądu administracyjnego przesłanki osiągnięcia określonego wieku, skutkującego wygaśnięciem powołania na stanowisko komornika od przesłanki osiągnięcia 65 roku życia obligującej Ministra Sprawiedliwości do odwołania z zajmowanego stanowiska, przyznając tym samym różne gwarancje podmiotowe wyłącznie w oparciu o kryterium ukończenia 65 lat przed dniem wejścia w życie ustawy, jest niezgodny z art. 2, art. 31 ust. 3, art. 32 ust. 1 i 2, art. 45 ust. 1, art. 60, art. 184 Konstytucji RP;

Nadto, wnoszę o:

2. Przyznanie od Skarbu Państwa na rzecz skarżącego zwrotu kosztów postępowania, według spisu kosztów

Uzasadnienie

1. Stan faktyczny

M M z dniem marca 1978 r. objął stanowisko Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Z na podstawie decyzji prezesa Sądu Wojewódzkiego w Ł z dnia lutego 1978 r.

Z dniem stycznia 2019 r. (zgodnie z art. 306) weszła w życie ustawa z dnia 22 marca 2018 r. o Komornikach sądowych (Dz. U. 2018 poz. 771), zawierająca m.in. art.

281, stanowiący, że powołanie na stanowisko komornika osób, które przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy ukończyły 65 lat, wygasa z upływem 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, nie później jednak niż z dniem ukończenia 70. roku życia. M

M ukończył 65 lat w dniu marca 2018 r.

Pismem Ministra Sprawiedliwości z dnia listopada 2020 r. w sprawie , otrzymanym w dniu 30 listopada 2020 r., skarżący został zawiadomiony o tym, że jego powołanie na stanowisko Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Z wygaśnie z mocy prawa z dniem stycznia 2021 r. Jako podstawę zawiadomienia i wygaśnięcia powołania na stanowisko komornika organ wskazał art. 281 ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 121, z późn.zm) jednocześnie informując skarżącego, że Minister Sprawiedliwości z urzędu stwierdza wygaśnięcie powołania, o czym skarżący zostanie poinformowany odrębnym pismem.

W odpowiedzi na powyższe zawiadomienie, M M pismem z dnia grudnia 2020 r. skierowanym do Ministra Sprawiedliwości wniósł o zaniechanie odwołania go z zajmowanego stanowiska, argumentując swoje stanowisko zarówno dobrym stanem zdrowia, który gwarantuje dalsze sprawne prowadzenie spraw kancelarii, jak i pozytywnymi wynikami kontroli, które tego dowodzą. Minister Sprawiedliwości w piśmie z dnia grudnia 2020 r. poinformował skarżącego, że *w dniu stycznia 2021 r. przestanie Pan pełnić swoje stanowisko z mocy samego prawa, a nie na skutek decyzji administracyjnej Ministra Sprawiedliwości.* W konsekwencji Prezes Sądu Apelacyjnego w B zarządzeniem nr z dnia grudnia 2020 r. wyznaczył Pana M M - komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w P do pełnienia obowiązków w zastępstwie skarżącego od dnia stycznia 2021 r. do czasu objęcia kancelarii przez nowo powołanego komornika sądowego. Przekazanie kancelarii przez skarżącego nastąpiło w dniu stycznia 2021 r.

Kwestionując wygaśnięcie powołania na stanowisko komornika z uwagi na wiek, skarżący w dniu stycznia 2021 r. wniósł skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W na działanie Ministra Sprawiedliwości, w której zarzucił organowi naruszenie przepisów prawa materialnego, przepisów Konstytucji RP oraz prawa międzynarodowego skutkujące brakiem wydania przez organ decyzji w trybie art. 19 ust. 1 pkt 2 ustawy o komornikach sądowych, ze wszystkimi jej atrybutami, w tym z pouczeniem odwołanego komornika o przysługujących mu środkach zaskarżenia działania organu.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w W postanowieniem z dnia kwietnia 2021 r. o sygn. odrzucił skargę M M uznając, że zawiadomienie przez Ministra Sprawiedliwości skarżącego zawiera jedynie informację o skutku wynikającym bezpośrednio z mocy samego prawa. W ocenie Sądu, aby ten skutek nastąpił nie jest wymagane żadne działanie ani Ministra Sprawiedliwości, ani jakiegokolwiek innego organu. Ustawodawca w żaden sposób nie uzależnił skuteczności wygaśnięcia powołania na stanowisko komornika sądowego osób objętych dyspozycją art. 281 u.k.s. a więc i skarżącego, od jakiegokolwiek władczego rozstrzygnięcia organów administracji publicznej.

Sąd zauważył, że sprawa komornika różni się od sprawy poddanej kontroli sądów administracyjnych, zakończonej wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia sierpnia 2020 r., sygn. akt . W tamtej sprawie bowiem przedmiotem zaskarżenia była decyzja, na mocy której, Minister Sprawiedliwości odwołał osobę ze stanowiska komornika sądowego, działając na podstawie art. 19 ust. 1 pkt 2 u.k.s. W przywołanym przypadku nie uległo wątpliwości upoważnienie ustawowe organu do rozstrzygnięcia tej kwestii właśnie w drodze decyzji administracyjnej, poddanej następnie kontroli sądowo administracyjnej. Taka kompetencja nie została natomiast przyznana organowi, wobec podmiotów, o których mowa w art. 281 u.k.s. Tym samym skargę uznał za niedopuszczalną i podlegającą odrzuceniu na podstawie art. 58 § 1 pkt 1 p.p.s.a.

Od powyższego postanowienia skarżący wywiódł dnia 31 maja 2021 r. skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie. Zarzucił szereg naruszeń przepisów postępowania i prawa materialnego – w tym przepisów Konstytucji RP i Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej, argumentując, że rozstrzygnięcie o wygaśnięciu powołania na stanowisko komornika winno odbyć się w formie decyzji lub stanowić inny akt lub czynność z zakresu administracji publicznej dotyczących uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa w rozumieniu art. 3 § 2 pkt 4 p.p.s.a. Skarżący podnosił, że prawo do poddania kontroli sądów administracyjnych rozstrzygnięcia stanowi element prawa do sądu z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, przy czym podstawową funkcją sądownictwa administracyjnego jest ochrona praw podmiotowych jednostki. Skarżący wskazał trzy płaszczyzny, na których doszło do niezgodnego z Konstytucją RP zróżnicowania sytuacji skarżącego w oparciu o cechy relewantne, wykazane w skardze.

Postanowieniem z dnia października 2021 r. o sygn. akt Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę kasacyjną. Sąd uznał za niezasadne postawione przez Skarżącego zarzuty, oraz orzekł, że mimo nie w pełni prawidłowego uzasadnienia, zaskarżone postanowienie odpowiada prawu. Naczelny Sąd Administracyjny ocenił, że potwierdzenie skutku w postaci wygaśnięcia powołania na stanowisko komornika, określonego w art. 281 ustawy o komornikach sądowych, nie zostało dokonane w zaskarżonym piśmie o charakterze wyłącznie informacyjnym. Jednak jak w nim wskazano – Minister Sprawiedliwości z urzędu stwierdza wygaśnięcie powołania, o czym Skarżący miał zostać poinformowany w odrębnym piśmie. Takiego potwierdzenia wygaśnięcia powołania w istocie dokonano – o czym skarżącego poinformowano pismem z dnia stycznia 2021 r., nie było ono jednak przedmiotem zaskarżenia w rozpoznawanej sprawie.

3. Uzasadnienie terminu

Pełnomocnik skarżącego M M odebrał w placówce pocztowej Postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego o sygn. akt wydane dnia października 2021 r., w dniu 29 listopada 2021 r. Termin na wniesienie skargi kasacyjnej rozpoczął zatem bieg w dniu 30 listopada 2021 r., a upływa w dniu 28 lutego 2022 r.

4. Uzasadnienie prawne.

A. Naruszenie art. 2, art. 31 ust. 3, art. 32 ust 1 i 2, art. 45 ust. 1, art. 60 i art. 65 ust. 1 Konstytucji RP

Ustawą z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych, która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2019 r., ustawodawca zastąpił obowiązującą poprzednio ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji. Celem projektu było uregulowanie ustroju i zasad wykonywania zawodu komornika sądowego.

W art. 19 ustawy uregulowano tryb i kryteria odwoływania przez Ministra Sprawiedliwości komornika z zajmowanego stanowiska. Między innymi jedną z wprowadzonych przesłanek do odwołania komornika z art. 19 ust. 1 pkt. 2 stało się ukończenie 65 roku życia. Uzasadnieniem dla obniżenia tego progu względem obowiązującego w myśl uchylonej ustawy o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. 1997 nr 133 poz. 882) 70 roku życia były *szczególne okoliczności towarzyszące wykonywaniu przez komornika sądowego czynności w terenie*. W ocenie ustawodawcy, *okoliczności te wymagają od funkcjonariusza publicznego, jakim jest komornik, poza wysokimi kwalifikacjami prawniczymi, również szczególnie dobrej kondycji fizycznej i odporności psychofizycznej, która z wiekiem systematycznie się obniża*. *Specyfika zawodu komornika sądowego uzasadnia w ocenie ustawodawcy przypuszczenie, iż osiągnięcie pewnego wieku (65 lat) uniemożliwi sprostanie przewidzianym ustawowo obowiązkom, a także wpłynie negatywnie na prawidłowy przebieg postępowania egzekucyjnego*.

Jakkolwiek wzorcem kontroli zaskarżonego przepisu ustawy są normy Konstytucji RP, skarżący, za wyrokami Trybunału Konstytucyjnego, uważa za celowe na wykazanie naruszenia prawa Unii Europejskiej w kwestii dopuszczalności różnicowania wieku emerytalnego komorników sądowych, w tym wobec innych zawodów prawniczych. Jest to uzasadnione w świetle art. 9 oraz art. 90 ust. 1, art. 91 ust. 2 i 3 Konstytucji.

Skarżący kwestionuje dopuszczalność oparcia projektowanych przepisów o tego rodzaju arbitralne i niespełniające wymogów wynikających z wiążącego Rzeczpospolitą Polską prawa międzynarodowego przesłanki, które legły u podstaw wprowadzenia obligatoryjnego odwołania (lub wygaśnięcia powołania) komornika ze stanowiska z uwagi na osiągnięcie przez osobę pełniącą funkcję komornika wieku 65 lat. W ocenie skarżącego, takie uzasadnienie kwestionowanego mechanizmu wprowadzającego obowiązek odwołania komornika sądowego z pełnionej funkcji ze względu na wiek, nie wypełnia kryteriów odmiennego traktowania obiektywnie i racjonalnie uzasadnionego celami polityki zatrudnienia, rynku pracy i kształcenia zawodowego, o których mowa w art. 6 ust. 1 Dyrektywy Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiającej ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy.

Ustawodawca nie sprostął obowiązkowi wykazania, że do osiągnięcia wybranego celu konieczne i uzasadnione stało się ustanowienie derogacji od zasady niedyskryminacji ze względu na wiek. Zresztą w samym uzasadnieniu projektu ustawy znajdują się treści, które wskazują, że projektodawca miał świadomość istniejących wątpliwości co do zgodności z normami konstytucyjnymi i prawa europejskiego, oraz dostrzegął obwarowanie odpowiednimi mechanizmami w przypadku ustaw dotyczących chociażby innych zawodów prawniczych, ale zrezygnował z przyznawania podobnych uprawnień komornikom sądowym, powołując się na nie znajdujące akceptacji przesłanki.

W uzasadnieniu nowelizacji przepisów regulujących działalność komorników, ustawodawca nie sprecyzował jakie konkretne czynności wymagają od komornika ponadprzeciętnej – w porównaniu z innymi zawodami prawniczymi – sprawności fizycznej. Różnice w charakterze działalności komorniczej, a sposobie wykonywania innych zawodów prawniczych nie są aż tak znaczne, jak twierdzi ustawodawca. Uzasadnienie projektu nowelizacji w sposób ogólnikowy i stereotypowy charakteryzuje działalność zawodów prawniczych pomijając przy tym istotne elementy pracy innych zawodów prawniczych takich jak sędziowie, notariusze czy prokuratorzy.

Skarżący zauważa, że wykonywanie innych zawodów prawniczych niż komornik również wiąże się niejednokrotnie z koniecznością podjęcia czynności w terenie. Jednym z takich przypadków jest uregulowany w art. 209 k.p.k. tryb dokonywania oględzin i otwarcia zwłok, gdy zachodzi podejrzenie przestępnego spowodowania śmierci. Sędzia lub prokurator musi dostać się do miejsca znalezienia zwłok, które może przecież być miejscem trudnodostępnym, a czynność ta winna być przeprowadzona bez zbędnej zwłoki, co może powodować konieczność dotarcia na miejsce zdarzenia o każdej porze, również w porze nocnej oraz dniach wolnych od pracy. Charakter pracy prokuratora może wymagać od niego podejmowania szeregu czynności poza budynkiem prokuratury w toku prowadzenia śledztwa lub dochodzenia, które również wymagają dobrej kondycji fizycznej i odporności psychofizycznej. Również od notariuszy niejednokrotnie wymaga się, aby wykazywali się w toku swojej pracy mobilnością, w sytuacji gdy zachodzi potrzeba dokonania czynności notarialnych poza kancelarią, np. w domu klienta czy w szpitalu.

Mając na uwadze powyższe, zawód komornika sądowego wcale nie wyróżnia się na tle innych zawodów prawniczych w stopniu pozwalającym na legitymizację wprowadzonych przez ustawodawcę rozwiązań. Odnosząc się do zawodu komornika, skarżący wskazuje, że podczas przeprowadzania czynności egzekucyjnych w terenie komornik sądowy ma możliwość korzystania z asysty Policji, Straży Granicznej lub Służby Ochrony Państwa w celu zapewnieniu komornikowi

bezpieczeństwa osobistego oraz dostępu do miejsca wykonywania tych czynności i zapewnienia porządku w tym miejscu. Sposób asystowania komornikowi przez funkcjonariuszy określa Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 15 marca 2019 r. w sprawie asystowania komornikowi przez Policję, Straż Graniczną lub Służbę Ochrony Państwa przy wykonywaniu czynności egzekucyjnych (Dz.U. 2019 poz. 538). Nie jest więc tak, że czynności egzekucyjne dokonywane w terenie wymagają od komornika sądowego ponadprzeciętnej, na tle innych zawodów prawniczych, sprawności fizycznej. Projekt ustawy nie przedstawia żadnych konkretnych argumentów ani nie wskazuje na określone czynności, które miałyby wyróżniać właśnie zawód komornika sądowego spośród innych zawodów zaufania publicznego czy też zawodów prawniczych co do potrzeb szczególnej sprawności fizycznej i stanu zdrowia wymaganego przy ich wykonywaniu.

Uregulowanie z art. 19 ust 1 pkt 2 i art. 281 u.k.s. nie wytrzymują testu konstytucyjności, w zakresie, w jakim stanowią wyraz nadmiernej ingerencji ustawodawcy w prawa i wolności konstytucyjne obywatela, czym naruszają zasadę proporcjonalności. W swoim orzecznictwie Trybunał Konstytucyjny wykląda pojęcie „konieczności”, o którym mowa w art. 31 ust 3 Konstytucji RP, w ten sposób, że wymóg ten zostaje spełniony, *jeżeli ustanowione ograniczenia są zgodne z zasadą proporcjonalności. Oznacza to, że: 1) środki zastosowane przez prawodawcę muszą być w stanie doprowadzić do zamierzonych celów; 2) muszą one być niezbędne dla ochrony interesu, z którym są powiązane; 3) ich efekty muszą pozostawać w proporcji do ciężarów nakładanych na obywatela (Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 9 czerwca 1998 r. Sygn. akt K 28/97).* Nadto, Trybunał Konstytucyjny rozstrzygając kwestie konstytucyjności zróżnicowania wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn wyraził pogląd, że *waga interesu, któremu ma służyć różnicowanie sytuacji adresatów normy, musi pozostawać w odpowiedniej proporcji do wagi interesów naruszonych przez nierówne potraktowanie podmiotów podobnych (Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2000 r. Sygn. akt K 35/99).*

Odnosząc się do powyższych rozważań skarżący wskazuje, że realizacja wskazanych przez ustawodawcę celów, które legły u podstaw wprowadzenia zaskarżonego mechanizmu wygaśnięcia powołania na stanowisko komornika z mocy prawa, z uwagi na ukończenie określonego w ustawie wieku, jest już dostatecznie zabezpieczona poprzez obowiązujące przepisy ustawy o komornikach sądowych.

Wprowadzony sposób rozwiązania wygaśnięcia powołania, który narusza konstytucyjne prawa skarżącego, nie jest więc niezbędny dla ochrony interesu, z którym jest powiązany. Jeżeli w ocenie ustawodawcy zjawiskiem pożądanym jest sytuacja, w której funkcjonariusze państwowi (komornicy sądowi) cieszą się dobrym zdrowiem i wykazują się zarówno dobrą kondycją fizyczną, jak i odpornością psychofizyczną w stopniu pozwalającym na wykonywanie swoich ustawowych obowiązków bez uszczerbku dla interesów wierzycieli i dłużników, to sposób doboru narzędzi prawnych winien być proporcjonalny i spełniać test konieczności w demokratycznym społeczeństwie, z poszanowaniem gwarantowanych konstytucyjnie praw podmiotowych. Skarżący kwestionuje tymczasem prawdziwość założenia ustawodawcy (które zresztą sam projektodawca uznał za domniemanie, które nie musi być prawdziwe), jakoby z osiągnięciem pewnego wieku każdorazowo wiązał się spadek zdolności motorycznych i intelektualnych w stopniu uniemożliwiającym należyte prowadzenie spraw kancelarii komorniczej i uzasadniające odwołanie komornika sądowego z zajmowanego stanowiska.

Skarżący wskazuje, że ustawa o komornikach sądowych reguluje już mechanizmy, w których z uwagi na występujące obiektywne przesłanki komornik sądowy nie chce lub nie powinien pełnić dalej swojej funkcji. W ustawie przewidziano możliwość rezygnacji komornika z pełnienia obowiązków (art. 21 u.k.s.), instytucję odsunięcia komornika od wykonywanych czynności (art. 22 u.k.s.), czy przeniesienie komornika do innego rewiru (art. 23 u.k.s.).

Nadto, wykonywanie zawodu komornika sądowego podlega kontroli Prezesa Sądu Apelacyjnego, w okręgu którego komornik prowadzi kancelarię. Tryb i zasady przeprowadzenia kontroli określa Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia

21 stycznia 2019 r. w sprawie przeprowadzania kontroli kancelarii komorniczej (Dz.U. 2019 poz. 259). Po przeprowadzeniu kontroli wydaje się sprawozdanie z wyników nadzoru administracyjnego, w którym ewentualny negatywny wpływ wieku na zdrowie i tym samym możliwość należytego prowadzenia spraw przez komornika może zostać stwierdzony i przekazany do wiadomości odpowiednim organom.

Na mocy art. 26 u.k.s. Minister Sprawiedliwości, prezes właściwego sądu rejonowego, prezes właściwego sądu okręgowego, prezes właściwego sądu apelacyjnego albo rada właściwej izby komorniczej, z urzędu lub na wniosek zainteresowanego zostali wyposażeni w kompetencję skierowania komornika na badanie przeprowadzane przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w celu ustalenia trwałej niezdolności do pełnienia obowiązków komornika.

Działalność komornika podlega również, a może przede wszystkim, kontroli stron postępowań, które się przed nim toczą. Wierzycielowi, dłużnikowi, trzecio dłużnikowi i innym podmiotom uczestniczącym w postępowaniu przysługują środki zaskarżenia, odpowiednie powództwa i wnioski służące weryfikacji prawidłowości i zgodności z prawem podejmowanych decyzji i czynności, które z kolei w ramach sprawowania nadzoru i kontroli sądowej oceniają sędziowie sądów powszechnych i prezesi sądów rejonowych, okręgowych i apelacyjnych.

Mając na uwadze rygorystyczny charakter kontroli działalności komornika, oraz szeroki katalog uprawnionych do tego podmiotów, zaskarżoną normę prawną należy ocenić jako przejaw nieuzasadnionej, arbitralnej i z całą stanowczością dyskryminującej ingerencji w prawa podmiotowe gwarantowane Konstytucją RP.

Podsumowując tę część wywodu należy wskazać, że mechanizm wygaśnięcia powołania komornika na stanowisko ze względu na osiągnięcie wieku określonego w ustawie zgodnie z treścią 281 u.k.s. skarżący ocenia jako oparty o arbitralne przesłanki, niekonieczny do osiągnięcia postulowanego przez ustawodawcę celu i stanowiący

wyraz zabronionej dyskryminacji bezpośredniej ze względu na wiek. Za zasadnością takiej oceny przemawia fakt, że komornik sądowy w zakresie swojej działalności podlega ciągłej kontroli oraz szeroki jest katalog organów, którym przyznano kompetencję do przenoszenia komornika do innego rewiru, kierowania go na badania lekarskie i odwołania go z pełnionego stanowiska w przypadku stwierdzenia istotnych uchybień uniemożliwiających dalsze należyte wykonywanie obowiązków przez komornika, a także wobec istnienia możliwości rezygnacji komornika z pełnionej funkcji. Art. 281 u.k.s. jest sprzeczny z art. 2 ust 2 lit. a Dyrektywy Rady Unii Europejskiej 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r., art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania (Dz. U. 2010 Nr 254 poz. 1700) ustanawiających ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i prac, w zakresie, w jakim arbitralnie obniża wiek emerytalny komorników sądowych, jednocześnie dokonując tego w sposób pozbawiający prawa do kontroli sądowej.

W swoim orzecznictwie Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wielokrotnie rozstrzygał sprawy dyskryminacyjnych praktyk w zatrudnieniu ze względu na wiek. W wyroku z dnia 13 września 2011 r. TSUE C-447/09 rozpatrując sprawę pilotów liniowych zatrudnionych w firmie Lufthansa, którym na podstawie zbiorowego układu pracy zabroniono wykonywania obowiązków służbowych po ukończeniu przez nich 60 lat Trybunał uznał, że *zakazanie pilotom liniowym wykonywania ich działalności po ukończeniu 60 lat stanowi dyskryminację ze względu na wiek. Dozwolone, w opinii Trybunału, byłoby ograniczenie z chwilą osiągnięcia tego wieku prawa do wykonywania w/w działalności, lecz całkowity jej zakaz wykraczał poza to, co jest konieczne w celu zapewnienia bezpieczeństwa lotów. Ponadto Trybunał stwierdził, iż granica wieku wynosząca 60 lat, ustalona przez partnerów społecznych dla możliwości pilotowania samolotu liniowego, stanowi wymóg nieproporcjonalny w świetle uregulowań międzynarodowych i niemieckich.*

Nadto, TSUE innym wyrokiem z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie C-416/13 potwierdził, że konieczność posiadania szczególnych zdolności fizycznych jest

niewątpliwie cechą związaną z wiekiem oraz, że cel polegający na zapewnieniu zdolności operacyjnej i właściwego funkcjonowania służb policyjnych jest zgodny z prawem w rozumieniu dyrektywy. Jednak z drugiej strony, Trybunał odrzucił argumentację państwa członkowskiego, że w tym przypadku granica wieku jest niezbędna do osiągnięcia zamierzonego celu, bowiem wymagające testy sprawnościowe stanowią wystarczający środek pozwalający stwierdzić czy kandydaci na funkcjonariuszy odznaczają się szczególną sprawnością fizyczną wymaganą do sprawowania swoich obowiązków.

Przenosząc rozstrzygnięcia zawarte w przytoczonych wyrokach TSUE, *ratio legis* art. 281 u.k.s. wynikające z lakonicznego w tej mierze uzasadnienia wskazanego przez ustawodawcę, bez powołania się na miarodajne badania w zakresie uwarunkowań politycznych, gospodarczych, społecznych, demograficznych, finansowych czy analizujących sytuację na krajowym rynku pracy, nie wytrzymuje testu obiektywizmu i racjonalności w odstępstwie od zasady równego traktowania. Dbłość o prawidłowe wykonywanie wynikających z ustawy obowiązków komornika sądowego jako funkcjonariusza publicznego, zabezpieczenie emerytalnie odchodzących komorników i umożliwienie niezbędnej wymiany pokoleniowej w tym zawodzie oceniane przez pryzmat bogatego orzecznictwa w tym przedmiocie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, nie spełnia w art. 281 u.k.s. kryteriów legitymizujących obniżenie wieku wygaśnięcia powołania, z uwagi na ich teoretyczny, dowolny i niepoparty faktami i badaniami charakter.

B. Naruszenie art. 32 ust. 1, art. 45 ust. 1 i art. 77 ust 2 i art. 184 Konstytucji RP;

Ustawodawca cytowaną wyżej ustawą wprowadził również mechanizm, na podstawie którego powołanie komornika na stanowisko wygasa z mocy prawa z upływem 2 lat od wejścia w życie niniejszej ustawy, jeżeli przed wejściem w życie ustawy komornik ukończył 65 lat, jednakże nie później niż z dniem ukończenia przez komornika 70 roku życia. Tego rodzaju zabieg, jak wynika ze zdawkowego w tym zakresie uzasadnienia, pełni faktycznie funkcję *vacatio legis*.

Z powołanego przepisu wynika, że komornik z mocy prawa traci uprawnienia do wykonywania zawodu, wyłącznie na podstawie osiągnięcia określonego wieku i upływu okresu wskazanego w tym przepisie. Nadto, odwołania komornika ze stanowiska w trybie skarżonego przepisu nie wymaga wydania decyzja, ani żadna inna czynność administracyjna, która podlegałaby zaskarżeniu i dawałaby komornikowi prawo do kontroli przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd.

W uzasadnieniu postanowienia Naczelnego Sądu Administracyjnego wydanego w sprawie skarżącego z dnia października 2021 r. o sygn. oenił, że zaskarżone przez M a M pismo Ministra Sprawiedliwości z dnia listopada 2020 r. zawiadamiające o wygaśnięciu powołania skarżącego na stanowisko Komornika Sądowego z mocy prawa z dniem stycznia 2021 r. nie podlega kognicji sądów administracyjnych. Dalej Naczelny Sąd Administracyjny stwierdził, że potwierdzenie skutku w postaci wygaśnięcia powołania na stanowisko komornika, określonego w art. 281 ustawy o komornikach sądowych, nie zostało dokonane w zaskarżonym piśmie o charakterze informacyjnym. Jednak jak w nim wskazano – Minister Sprawiedliwości z urzędu stwierdza wygaśnięcie powołania, o czym Skarżący miał zostać poinformowany w odrębnym piśmie. Takiego potwierdzenia wygaśnięcia powołania w istocie dokonano – o czym skarżącego poinformowano pismem z dnia stycznia 2021 r., nie jest ono jednak przedmiotem zaskarżenia w rozpoznawanej sprawie.

Z powyższej argumentacji przedstawionej w postanowieniu Naczelnego Sadu Administracyjnego wywieść można wniosek, że Sąd – w ocenie skarżącego – błędnie uznał skargę i wszczęte w jej skutek postępowanie jako odnoszące się do zawiadomienia, a nie zdarzenia polegającego na wygaśnięciu powołania na stanowisko komornika. Zatem – jak można rozumieć taką argumentację Sądu - gdyby skarżący objął zaskarżeniem pismo Ministra Sprawiedliwości z dnia stycznia 2021 r. informującego o tym, że powołanie M M na stanowisko

Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Za wygasło z mocy prawa z dniem stycznia 2021 r., to mogłoby ono podlegać kognicji sądów administracyjnych. Skarżący nie zgadza się z takim ustaleniem zakresu zaskarżenia, to jednak wykazuje, że w sprawach innych komorników, w których zaskarżali oni wygaśnięcie swojego powołania w oparciu o art. 281 u.k.s., sądy administracyjne wypracowały linię orzecniczą, która dowodzi nieskuteczności ochrony praw również w wypadku uznania, że skarga dotyczyła informacji Ministra Sprawiedliwości o wygaśnięciu powołania.

Powyższy pogląd prawny znajduje potwierdzenie w postanowieniu Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 18 listopada 2021 r. o sygn. II GSK 2336/21. W toku tego postępowania skarżąca zaskarżyła pismo Ministra Sprawiedliwości informujące ją o wygaśnięciu powołania na stanowisko komornika z mocy prawa z dniem 1 stycznia 2021 r. – pismo analogiczne do informacji, która została wystosowana do M M przez Ministra Sprawiedliwości w piśmie z dnia stycznia 2021 r. Naczelnny Sąd Administracyjny zbadał możliwość zaliczenia informacji do czynności z zakresu administracji publicznej w rozumieniu art. 3 § 2 pkt 4 p.p.s.a., udzielając w tym zakresie twierdzącej odpowiedzi. W tak ustalonych okolicznościach Sąd ocenił jednak, że już z brzmienia samego przepisu art. 281 u.k.s. wprost wynika, że powołanie skarżącej na stanowisko komornika sądowego wygasło z mocy prawa, w określonej przywołanymi przepisami dacie, co oznacza, że w dniu dokonania przez Ministra Sprawiedliwości zaskarżonej czynności polegającej na zawiadomieniu skarżącej (oraz innych podmiotów) o wygaśnięciu powołania jej na stanowisko komornika sądowego nie istniał żaden przepis prawa, który uprawniał lub obligował by organ do dokonania czynności. A więc była to czynność dokonana bez podstawy prawnej. W tych okolicznościach, na podstawie art. 185 § 1 w zw. z art. 197 § 2 p.p.s.a. uchylił zaskarżone postanowienie WSA o odrzuceniu skargi z powodu naruszenia art. 58 § 1 pkt 1 p.p.s.a. w związku z art. 3 § 2 pkt 4 p.p.s.a. oraz - mając na uwadze dostateczne wyjaśnienie istoty sprawy na podstawie art. 188 w związku z art. 145 § 1 pkt 1 lit. a i c p.p.s.a. uchylił zaskarżone zawiadomienie Ministra Sprawiedliwości.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej skargi zasadne jest stwierdzenie, że art. 281 u.k.s. pozbawia adresata tej normy, skutkującej wygaśnięciem powołania na stanowisko komornika z uwagi na osiągnięcie określonego wieku z mocy prawa, drogi sądowej umożliwiającej poddanie kontroli sądu administracyjnego naruszenia gwarantowanych Konstytucją RP praw podmiotowych.

Brak powiązania przez ustawodawcę wygaśnięcia powołania na stanowisko komornika w przypadku osiągnięcia wieku emerytalnego z pozytywnym obowiązkiem wydania odpowiedniego aktu administracyjnego (tu w formie decyzji administracyjnej) uniemożliwia zatem realizację konstytucyjnych i ustawowych, materialnoprawnych uprawnień obywatela gwarantowanych w art. art. 32 ust. 1, art. 45 ust. 1 i art. 77 ust 2 Konstytucji RP. Pominięcie prawodawcze skutkujące niepełnością regulacji poprzez wyjęcie spod kognicji sądów administracyjnych wygaśnięcia powołania komornika jest sprzeczne z zasadą demokratycznego państwa prawa z art. 2 Konstytucji RP. Z uwagi na wagę gwarancji i praw podmiotowych znajdujących się pod ochroną Konstytucji, na które może mieć wpływ wygaśnięcie powołania komornika, takie fragmentaryczne uregulowanie - wbrew powinności konstytucyjnej uregulowania całościowego, narusza tym samym również art. 184 ust. 1 Konstytucji RP. Sądy administracyjne dostrzegając niepełność regulacji w tym zakresie kwestionują własną kognicję, z czym nie sposób polemizować w przypadku ustanowienia skutków prawnych mocą ustawy. Ustawa natomiast, w myśl art. 77 ust. 2 Konstytucji RP nie może nikomu zamykać drogi sądowej dochodzenia naruszonych wolności lub praw.

C. Naruszenie art. 2, art. 31 ust. 3, art. 32 ust. 1 i 2, art. 45 ust. 1, art. 60, art. 184 Konstytucji RP

Ustawa o komornikach sądowych różnicuje sytuację komorników sądowych, którzy ukończyli wiek 65 lat, ze względu na moment osiągnięcia tego wieku. Jak opisano w poprzedniej części skargi, komornicy, których powołanie na stanowisko

wygasło z mocy prawa w trybie art. 281 u.k.s. pozbawieni zostali prawa do poddania tego doniosłego prawnie faktu kontroli sądowej.

Odmienne bowiem ukształtowana została sytuacja komorników sądowych, których odwołano ze stanowiska w drodze decyzji administracyjnej Ministra Sprawiedliwości w trybie art. 19 ust. 1 pkt 2 ustawy o komornikach sądowych i którzy zaskarżyli taką decyzję. W toku postępowań administracyjnych wielokrotnie komornicy odwołani ze stanowiska w trybie art. 19 ust. 1 pkt 2 ustawy o komornikach sądowych uzyskiwali korzystne dla siebie wyroki uchylające zaskarżone decyzje Ministra Sprawiedliwości. Skarżący zwraca w tym miejscu uwagę Trybunału na wyroki m.in. Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 23 lutego 2021 r. VI SA/Wa 2263/20, Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia sierpnia 2020 r. , Wojewódzkiego Sadu Administracyjnego w Warszawie z dnia 12 grudnia 2019 r. VIII SA/Wa 489/19.

W oparciu o mnogość wyroków sądów administracyjnych uchylających zaskarżone decyzje Ministra Sprawiedliwości wydane w oparciu o art. 19 u.k.s. z uwagi na ich dyskryminujący charakter, skarżący wywodzi wysokie prawdopodobieństwo sytuacji, w której gdyby wygaśnięcie uprawnień komornika z mocy prawa w trybie art. 281 u.k.s. podlegało kognicji sądów administracyjnych, to skarżący je komornicy tacy jak skarżący, również uzyskiwaliby pozytywne rozstrzygnięcia, a ochrona ich praw byłaby skuteczna, bowiem jedynym powodem, dla którego doszło do odwołania komornika ze stanowiska było uzyskanie określonego w ustawie wieku.

Skoro zatem ukończenie wieku określonego obecnie w ustawie na 65 rok życia stanowi przesłankę ustawową do odwołania komornika z zajmowanego stanowiska, którego Minister Sprawiedliwości dokonuje w drodze decyzji, to brak jest racjonalnego uzasadnienia i nie znajduje umocowania w przepisach Konstytucji wygaśnięcie powołania w mocy prawa w oparciu o tę samą przesłankę (regulowaną w nieznacząco odmienny sposób), bez wydania decyzji. Takie rozróżnienie skutkuje

bowiem nierównym traktowaniem komorników znajdujących się w podobnej sytuacji prawnej poprzez zamknięcie drogi sądowej dochodzenia naruszonych, a gwarantowanych Konstytucją RP wolności lub praw podmiotowych.

Tym samym fakt, że dla dwóch tożsamyh zjawisk (osiągnięcie przez komornika wieku 65 lat), wyróżniających się wyłącznie momentem nastąpienia tego zdarzenia (przed lub po wejściu w życie nowelizacji Ustawy o komornikach) przewidziane są dwa różniące się między sobą mechanizmy usuwania komornika z zawodu, Trybunał winien badać zaniechania legislacyjne ustawodawcy w świetle relewantnej cechy, jaką jest wiek komornika.

Przepis art. 281 ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o Komornikach sądowych nie tylko dyskryminuje komornika na tle innych zawodów prawniczych, ale również wśród innych komorników sądowych. Do dyskryminacji poszczególnych komorników dochodzi z uwagi na różnice w ich traktowaniu wynikające brzmienia z art. 281 u.k.s. i art. 19 ust 1 pkt 2 u.k.s., które przewidują dwa odmienne tryby utraty stanowiska przez komornika. W stosunku do komornika, który ukończył 65 lat po wejściu w życie ustawy o komornikach otrzymuje Minister Sprawiedliwości wyda bowiem decyzję o jego odwołaniu ze stanowiska, zgodnie z treścią art. 19 ust 1 pkt 2 u.k.s., która z kolei podlega kontroli sądowej w zakresie przesłanek odwołania i ich dyskryminującego charakteru. Natomiast powołanie na stanowisko komornika osoby, która ukończyła 65 lat przed wejściem w życie u.k.s., następuje po upływie określonego w ustawie terminu, z mocy prawa, bez konieczności wydania decyzji administracyjnej, bądź dokonania jakiegokolwiek innej czynności, od której przysługiwałby komornikowi środek odwoławczy. Tym samym osoba pełniąca funkcję komornika, która osiągnęła 65 lat przed wejściem w życie ustawy o komornikach, zostaje pozbawiona możliwości ochrony swoich konstytucyjnych praw i wolności, co stanowi przejaw rażącej dyskryminacji funkcjonariuszy publicznych pełniących funkcje komornika sądowego ze względu na wiek i moment jego ukończenia.

Skarżący wskazuje, że art. 20 ust 1 u.k.s. zawiera zamknięty katalog przypadków, w których odwołanie komornika ze stanowiska następuje z mocy prawa, a przesłanka osiągnięcia przez komornika wieku 65 lat nie została w nim uwzględniona. Przez wprowadzenie art. 281 u.k.s., ustawodawca bezzasadnie, nieproporcjonalnie i w sposób arbitralny rozszerzył ten katalog jednocześnie tworząc mechanizm, którego skutkiem, jest utrata przez osobę pełniącą funkcję komornika uprawnień do wykonywania pracy w wyuczonym zawodzie, zgodnie ze swoimi kompetencjami i umiejętnościami. Jednocześnie ustawodawca w żaden sposób nie uzależnił skuteczności wygaśnięcia w tym trybie uprawnień komornika od jakiegokolwiek władczego rozstrzygnięcia organów administracji publicznej, co pozbawia osobę pełniącą funkcje komornika możliwości dochodzenia ochrony jej konstytucyjnych praw i wolności w drodze kontroli sądowej.

Odwołanie komornika z pełnionej przez niego funkcji z uwagi na osiągnięcie określonego ustawą wieku 65 lat nie spełnia również wymogu proporcjonalności. Jako rażące naruszenie tej zasady należy uznać sytuację, w której dochodzi do automatycznego wygaszenia uprawnień komornika, mimo że nie odnotowano w jego pracy istotnych uchybień. Taki sposób ukształtowania pozbawienia komornika uprawnień do wykonywania zawodu należy ocenić jako ingerencję dalece wykraczającą poza zasadę proporcjonalności i przy tym jednocześnie stanowiącą akt dyskryminacji bezpośredniej. Zdaniem skarżącego, komornik nie powinien być usuwany ze stanowiska, gdy cieszy się niezmienną pozytywną opinią potwierdzoną przez wyniki kontroli uprawnionego do tego organu.

Skarżący stoi na stanowisku, iż nie sposób uznać za uzasadniony cel, według którego pragmatyka zawodu komornika sądowego wymaga od prawodawcy dokonania zwolnienia funkcjonariusza tylko i wyłącznie ze względu na osiągnięcie przez niego określonego arbitralnie ustalonego wieku, niższego niż ten ustalony dla innych zawodów prawniczych. Skarżący nie podziela twierdzeń wynikających z uzasadnienia projektu nowelizacji ustawy o komornikach wprowadzającej skarżone przepisy, jakoby specyfika zawodu komornika sądowego wymagała szczególnej

dobrej kondycji fizycznej i odporności psychofizycznej, a osiągnięcie pewnego wieku uniemożliwia komornikowi sprostanie przewidzianym w ustawie obowiązkom.

Wprowadzona w art. 281 ustawy o Komornikach regulacja stwierdzająca automatyczne wygaśnięcie uprawnień komornika z mocy prawa, wbrew twierdzeniom ustawodawcy, nie jest konieczna i właściwa do osiągnięcia celów stawianych przez przepisy prawa UE i zapewnienia prawidłowego wykonywania przez komorników ich ustawowych obowiązków. W przypadku wystąpienia istotnych wątpliwości co do sprawności fizycznej i psychofizycznej osoby pełniącej funkcję komornika, organy wskazane w art. 26 ustawy o komornikach wyposażone są w kompetencje do skierowania komornika na badanie przeprowadzone przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w celu ustalenia trwałej niezdolności do pełnienia obowiązków komornika. Mając na uwadze, że obowiązujące przepisy ustawy regulują już sposób postępowania organów w sytuacjach, w których osoba pełniąca funkcję komornika nie jest w stanie dalej jej prawidłowo wykonywać swoich obowiązków, jako oczywiście niezasadne, dyskryminujące i nad wyraz nieproporcjonalne należy ocenić wygaśnięcie uprawnień komornika z mocy ustawy w trybie art. 281 Ustawy.

Skarżący wnosi o stwierdzenie, że Art. 281 ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o Komornikach sądowych narusza zasadę równości obywateli wobec prawa i zakaz dyskryminacji w życiu gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny określone w art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji RP przez wprowadzony ustawą mechanizm wygaśnięcia powołania na stanowisko komornika z upływem ustawowego terminu, który osiągnął wskazany w ustawie wiek.

D. Naruszenie przepisu art. 31 ust. 1, 2 i 3 Konstytucji RP

Konstytucja RP dopuszcza w jej art. 31 ust. 3 prawo ustanawiania ograniczeń w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw, jeżeli jest to niezbędne dla zapewnienia ochrony innych wartości konstytucyjnych, przy czym ustanowione

ograniczenia muszą mieścić się w granicach wyznaczonych przez art. 31 ust. 3 Konstytucji. Ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą zatem być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą ponadto naruszać istoty wolności i praw.

W przedmiotowej sprawie nie istnieją żadne wartości konstytucyjne, które usprawiedliwiają dyskryminacyjny charakter uregulowania z art. 281 u.k.s. w zakresie ustanowienia niższego wieku odwołania komorników sądowych z zajmowanego stanowiska względem innych zawodów prawniczych, jak też zamknięcia drogi sądowej do dochodzenia ochrony swoich praw określonej grupie komorników z uwagi na ich wiek.

Mechanizm wprowadzony art. 281 u.k.s., który miał pełnić funkcję *vacatio legis*, ma w istocie charakter intertemporalny i w założeniu (choć nie wynika to z uzasadnienia projektu ustawy) jego celem mogło być umożliwienie komornikom wygaszenie prowadzenia swojej działalności, co wiąże się z podjęciem licznych czynności, zabezpieczeniem akt, przekazaniem kancelarii, pracowników i przy tym zadbanie o interes wierzycieli i dłużników w trwających postępowaniach egzekucyjnych. Pominięcie przy tym przyznania komornikom prawa do kontroli sądowej przesłanek wygaśnięcia powołania nie znajduje usprawiedliwienia w konieczności odmiennego uregulowania praw podmiotowych tej grupie osób. Pozbawienie prawa do sądu jest też nieproporcjonalne i nie znajduje uzasadnienia w konieczności realizacji innych gwarancji konstytucyjnych. Takiego uzasadnienia w projekcie ustawy brak, a nie sposób wyłożyć takiego rodzaju ograniczeń w zgodzie z Konstytucją RP.

E. Naruszenie art. 32 ust 1 i 2 Konstytucji RP

Trybunał Konstytucyjny wielokrotnie w swoim orzecznictwie odwoływał się do stanowiska, iż podmioty charakteryzujące się wspólną cechą relewantną powinny być traktowane równo. „Z zasady równości, wyrażonej w art. 32 ust. 1 Konstytucji, wynika nakaz jednakowego traktowania podmiotów prawa w obrębie określonej klasy (kategorii). Wszystkie podmioty prawa charakteryzujące się w równym stopniu daną cechą istotną (relewantną) powinny być zatem traktowane równo, a więc według jednakowej miary” (por. wyrok z 10 czerwca 2003 r., K. 16/02, OTK ZU nr 3/2003, s. 691). Trybunał zwracał przy tym uwagę, że zasada równości nie ma charakteru absolutnego i ustawodawca może od niej odstąpić. Odstępstwo takie jest konstytucyjnie dopuszczalne jeżeli ustawodawca łącznie spełni następujące warunki: 1) kryterium przyjęte za podstawę różnicowania pozostaje w racjonalnym związku z celem i treścią danej regulacji; 2) waga interesu, któremu różnicowanie ma służyć, pozostaje w odpowiedniej proporcji do wagi interesu, który zostaje naruszony w wyniku przyjętego różnicowania; 3) kryterium różnicowania pozostaje w związku z innymi normami, zasadami i wartościami konstytucyjnymi, które uzasadniają przyjęte przez ustawodawcę różnicowanie podmiotów podobnych. Należy przy tym podkreślić, że to na ustawodawcy ciąży ciężar wykazania, że odstępstwo od tak rozumianej zasady równości jest konstytucyjnie dopuszczalne (tamże, s. 691).

Zgodnie z utrwaloną wykładnią Trybunału Konstytucyjnego, przy rozważaniu zasady równości kwestią zasadniczą jest zatem ustalenie cechy istotnej (relewantnej), a więc zasadność wyboru takiego a nie innego kryterium różnicowania. Od wyboru tej cechy zależy czy podmioty prawa należy zaliczyć do tej samej klasy, która powinna być traktowana równo. Zbadanie zaskarżonego przepisu z tego punktu widzenia winno prowadzić do wniosku, że narusza on konstytucyjną zasadę równości.

W wyniku analizy dotychczasowych rozstrzygnięć zapadłych w sprawach wszczętych przez komorników odwołanych w oparciu o art. 19 ust. 1 pkt. 2 u.k.s. (*Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 12 sierpnia 2020 r. II GSK 582/20*, *Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 30 czerwca 2021 r. II GSK 582/21*, *Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 7 września 2021 r. II GSK 585/21*, *Wyrok*

Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 16 listopada 2021 r. II GSK 1794/21 , Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 7 października 2021 r. II GSK 1060/21 , Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 7 października 2021 r. II GSK 1278/21, Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 16 listopada 2021 r. II GSK 1794/21) zasadny do poczynienia jest wniosek o utrwaleniu w praktyce stosowania prawa wykładni uznającej, że wyodrębnienie jako kategorii komorników, a szerzej funkcjonariuszy publicznych i potraktowanie ich inaczej niż innych prawniczych grup zawodowych ze względu na specyfikę pracy komornika, stanowi przejaw bezpośredniej dyskryminacji. Nie ulega żadnej wątpliwości, że tym bardziej nieuzasadnione jest zróżnicowanie uprawnień lub niekorzystne uregulowanie sytuacji prawnej wewnątrz tej samej grupy funkcjonariuszy publicznych – komorników sądowych.

W zakresie badanego przepisu cechą relewantną jest ukończenie wieku 65 lat przez osobę pełniącą funkcję komornika. Osoby charakteryzujące się tymi cechami zróżnicowane zostały przez ustawodawcę według kryterium wieku emerytalnego, a w zakresie art. 281 u.k.s. przede wszystkim chwili jego osiągnięcia względem wejścia w życie ustawy, na które skarżący nie ma żadnego wpływu.

Wbrew ocenie ustawodawcy, nie sposób doszukać się żadnego racjonalnego związku między tym kryterium, a celem regulacji ustawowej, jakim jest dbałość o prawidłowe wykonywanie obowiązków komornika sądowego jako funkcjonariusza publicznego, wynikających z ustawy. Nadto, brak jest relewantnego i uzasadnionego związku pomiędzy tym kryterium a celem, jakim jest zabezpieczenie emerytalnie odchodzących komorników, z drugiej zaś umożliwienie niezbędnej wymiany pokoleniowej w tym zawodzie. Na uwagę zasługuje fakt, że prawo dostępu do służby publicznej na jednakowych zasadach pozostaje pod ochroną art. 60 Konstytucji RP. Decyzja co do zaprzestania wykonywania zawodu objęta jest – poza przypadkami obiektywnie uniemożliwiającymi pełnienie funkcji – należy do sfery autonomii jednostki, a ma źródło w prawach wynikających z godności osobistej, realizowania zawodowego, działalności naukowej i intelektualnej. Rozszerzając zakres rozważań w tym zakresie zwrócić należy uwagę na fakt, że dążąc do realizacji podobnych celów

np. wobec grupy zawodowej rolników, ustawodawca przewiduje określone mechanizmy mające wpływać na podejmowanie decyzji, która pozostaje jednak w sferze wolicjonalnej i ma uzasadnienie w ochronie prawidłowej gospodarki rolnej i gospodarstw rodzinnych. W przypadku z kolei grupy zawodowej lekarzy, którzy przyjmują na siebie odpowiedzialność za zdrowie i życie innych ludzi, brak jest podobnego uregulowania ustawowego wieku emerytalnego, przy czym decyzja co do zaprzestania działalności oparta jest każdorazowo o indywidualną ocenę zdolności i wpływu wieku na możliwość dochowania należytej staranności przy wykonywaniu zawodu. Kryterium wieku, w tym wypadku, nie znajduje zatem uzasadnienia w którejkolwiek z norm, zasad lub wartości konstytucyjnych.

8. Wniosek o przyznanie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego przed Trybunałem Konstytucyjnym

Niniejszym wnoszę o orzeczenie w oparciu o art. 54 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym, od Skarbu Państwa na rzecz skarżącego M M zwrotu kosztów zastępstwa procesowego przez Trybunałem Konstytucyjnym, według spisu kosztów tj. w kwocie zł.

Żądana kwota mieści się w granicach wyznaczonych Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 r. (Dz. U. Z 2015 r. poz. 1800), tj. jego § 10 ust. 6 pkt. 1 i § 15 ust. 3 pkt. 1, a wynika z zawartej umowy pomiędzy skarżącym i reprezentującym go adwokatem. Oświadczam, że wynagrodzenie zostało uregulowane w całości.

Wniosek o zwrot kosztów uzasadniony jest nakładem pracy związanym z przygotowaniem skargi konstytucyjnej. Opracowanie skargi wymagało analizy orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, sądów administracyjnych i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, oraz istniejącej w materii poddanej kognicji Trybunału literatury prawniczej.

W załączeniu:

1. Odpis pełnomocnictwa wraz z dowodem uiszczenia opłaty skarbowej;
2. Postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia października 2021 r. sygn. akt ;
3. Dowód potwierdzenia odbioru postanowienia NSA w dniu 29 listopada 2021 r. (wydruk śledzenia przesyłki Poczty Polskiej);
4. Skarga kasacyjna z dnia maja 2021 r.;
5. Postanowienie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W z dnia kwietnia 2021 r. sygn. akt ;
6. Odpowiedź Ministra Sprawiedliwości na skargę z dnia lutego 2021 r.;
7. Skarga do WSA z dnia stycznia 2021 r.;
8. Zawiadomienie Ministra Sprawiedliwości z dnia stycznia 2021 r.;
9. Pismo Ministra Sprawiedliwości z dnia grudnia 2020 r.;
10. Pismo Ministra Sprawiedliwości z dnia listopada 2020 r.;
11. 4 odpisy skargi

/ adw./ Michał Sykała

Michał Adam Sykała